

หลักสูตรการประกอบอาชีพ การทำแชมพูสมุนไพรจำนวน 4 ชั่วโมง

ด้านพาณิชยกรรมและการบริการ

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอทับคล้อ

ความเป็นมา

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์ 2555 ภายใต้กรอบเวลา 2 ปี ที่จะพัฒนา 5 ศักยภาพของพื้นที่ใน 5 กลุ่มอาชีพใหม่ ให้สามารถแข่งขันได้ใน 5 ภูมิภาคหลักของโลก “รู้เขา รู้เราเท่าทันเพื่อแข่งขันได้ในเวทีโลก” โดยได้กำหนดภารกิจจะพัฒนาระดับการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ ที่มั่นคง มั่งคั่ง และมีงานทำอย่างยั่งยืน สกร.ระดับอำเภอทับคล้อ จึงได้กำหนดหลักการในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำไว้ว่า ต้องเป็นการดำเนินงานที่มีความยืดหยุ่นด้านหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล รวมทั้งเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอทับคล้อ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประกอบอาชีพ การทำแชมพูสมุนไพร ในฐานะที่เป็นหน่วยงานสนับสนุนด้านการจัดการศึกษาให้กับกลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้ไม่มีอาชีพ หรือผู้มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพของตนให้มีความมั่นคง จึงได้จัดทำหลักสูตรการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพรขึ้น โดยเน้นให้กลุ่มเป้าหมายสามารถประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร และมีงานทำอย่างมั่นคง

ดังนั้นหลักสูตรการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร ที่ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอทับคล้อได้พัฒนาขึ้น มีโครงสร้างหลักสูตรประกอบไปด้วย (1) ช่องทางการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร (2) ทักษะการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร (3) การบริหารจัดการการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร (4) โครงการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง และประเมินผลตามสภาพจริง จึงทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพรและมีอาชีพอย่างมั่นคง

หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร เพื่อการมีงานทำ มีหลักการจัดการเรียนรู้อย่างนี้

1. เป็นการจัดทำหลักสูตรด้านพาณิชยกรรมที่มีความยืดหยุ่นด้านหลักสูตร การจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล

2. เพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง

3. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้เข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4. ส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายนำศักยภาพ 5 ด้านของพื้นที่ประกอบด้วย ทรัพยากรธรรมชาติ สภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ ศิลปวัฒนธรรมประเพณี และทรัพยากรมนุษย์ มาใช้ประกอบการตัดสินใจประกอบอาชีพ

5. มุ่งเน้นการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะ สามารถนำไปประกอบอาชีพได้

จุดมุ่งหมาย

มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีศักยภาพในการประกอบอาชีพและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จึงกำหนดจุดหมายดังนี้

1. ให้มีความสามารถในการประกอบสัมมาอาชีพ ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดและตามทันความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง
2. ให้มีความรู้ทักษะในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ อาชีพที่สร้างรายได้ให้เกิดความมั่นคง
3. ให้มีคุณธรรมในการประกอบอาชีพ

กลุ่มเป้าหมาย

มี 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลา

ระยะเวลาเรียนตลอดหลักสูตร จำนวน 4 ชั่วโมง แบ่งเป็น

1. ภาคทฤษฎี จำนวน 1 ชั่วโมง
2. ภาคปฏิบัติ จำนวน 3 ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

1. **ช่องทางการประกอบอาชีพ** **จำนวน 20 นาที**

- 1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพ
- 1.2 ความเป็นไปได้ของการประกอบอาชีพ
- 1.3 ภูมิปัญญา
- 1.4 ทิศทางการประกอบอาชีพ

2. **ทักษะอาชีพ** **จำนวน 3 ชั่วโมง**

- 2.1 ขั้นตอนการเตรียมการประกอบอาชีพ

- 2.1.1 เตรียมคน

ความรู้ในเรื่องของประโยชน์ของการทำแชมพูสมุนไพร วิธีการเลือกแม่แบบ สำหรับทำการทำแชมพูสมุนไพร

- 2.1.2 เตรียมสถานที่

- 1) ขนาดของพื้นที่ ความสะอาดของพื้นที่สำหรับเตรียมการผลิต
- 2) เตรียมพื้นที่สำหรับจัดเก็บผลิตภัณฑ์

- 2.1.3 เตรียมวัสดุอุปกรณ์

- 1) วัสดุสำหรับผลิตการทำแชมพูสมุนไพร

2.2 ขั้นตอนการฝึกทักษะการแปรรูป

2.2.1 คัดเลือกบรรจุภัณฑ์การทำแชมพูสมุนไพร

1) การทำแชมพูสมุนไพรแบบต่างๆ

- การคัดเลือกบรรจุภัณฑ์แบบต่างๆขนาดพอเหมาะสำหรับการทำแชมพูสมุนไพร
- การทำความสะอาด
- การบรรจุใส่ภาชนะ

3. การบริหารจัดการอาชีพ

จำนวน 20 นาที

3.1 ทู่น

3.1.1 การหาแหล่งทุน

3.1.2 การระดมทุน

3.2 การบริหารจัดการ

3.2.1 วัตถุประสงค์ในครอบครัว

- ความหมายและความสำคัญ

3.2.2 วิสาหกิจชุมชน

- 1) ความหมายและความสำคัญ
- 2) ความแตกต่างของอุตสาหกรรมในครอบครัวกับวิสาหกิจชุมชน

3.2.3 การวางแผนการผลิต

- 1) การเตรียมวัตถุดิบ
- 2) การสำรวจความต้องการของตลาด
- 3) ฤดูของผลผลิต

3.2.4 การจัดทำบัญชี

- 1) บัญชีรายรับรายจ่าย
- 2) บัญชีต้นทุน
- 3) บัญชีกำไรขาดทุน

3.3 การตลาด

- 1) ลูกค้า
- 2) การขนส่ง
- 3) การคิดต้นทุน การตั้งราคา

3.4 การประชาสัมพันธ์

4. โครงการอาชีพ

จำนวน 20 นาที

4.1 ความสำคัญของโครงการอาชีพ

4.2 ประโยชน์ของโครงการอาชีพ

4.3 องค์ประกอบของโครงการอาชีพ

4.4 การเขียนโครงการอาชีพ

4.5 การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ

การจัดกระบวนการเรียนรู้

1. วิทยาการให้ความรู้โดยวิธีการบรรยาย
2. การเรียนรู้ด้วยตนเองจากการศึกษาเอกสาร
3. การฝึกปฏิบัติ

การจัดกระบวนการเรียนรู้

- วิทยาการให้ความรู้โดยวิธีการบรรยาย
- ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร / ภูมิปัญญา
- แลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ฝึกปฏิบัติจริง

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสาร/ใบความรู้
2. ภูมิปัญญาท้องถิ่น
3. ฝึกปฏิบัติจริง

การวัดและประเมินผล

1. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
2. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และ

จบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

1. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีผลงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

1. หลักฐานการประเมินผล
2. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
3. วุฒิบัตร ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในสาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรการประกอบอาชีพ การทำแชมพูสมุนไพร จำนวน 4 ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1. ช่องทางการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร	1. อธิบายความสำคัญในการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร 2. วิเคราะห์ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร 3. สำรวจทรัพยากรในการทำแชมพูสมุนไพร ในชุมชนได้ 4. บอกทิศทางการประกอบอาชีพ	1.1 ความสำคัญในการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร 1.2 แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การทำแชมพูสมุนไพร 1.3 การสำรวจทรัพยากรในการทำแชมพูสมุนไพร ที่มีในชุมชน 1.4 ทิศทางในการประกอบอาชีพ	1.1 ศึกษาข้อมูลเอกสาร ภูมิปัญญาเกี่ยวกับการทำแชมพูสมุนไพร เพื่อเป็นข้อมูลในการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร 1.2 สำรวจทรัพยากรที่ใช้ในการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร 1.3 แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มและสรุปองค์ความรู้ 1.4 ครู ผู้เรียน และผู้รู้ ร่วมกันอภิปรายทิศทางการก้าวหน้า และพัฒนาอาชีพการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร แบบที่เหมาะสมกับตนเอง เช่น ลูกจ้าง เจ้าของกิจการ ร่วมทุน พ่อค้าคนทำแชมพูสมุนไพร ฯลฯ โดยคำนึงถึงความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติความคุ้มค่าและความต้องการของตลาด	20 นาที	-
2. ทักษะการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร	1. อธิบายเกี่ยวกับขั้นเตรียมการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพรได้ 2. อธิบายขั้นการผลิตได้	2.1 เตรียมสถานที่ 2.2 เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และ เครื่องมือ 2.3 คัดเลือกแม่แบบ 2.4 ออกแบบ รูปร่าง	2.1 ศึกษาเอกสารใบความรู้เกี่ยวกับประเภทคุณสมบัติและการทำแชมพูสมุนไพร 2.2 วิเคราะห์/ภูมิปัญญาให้ความรู้ภาคทฤษฎี 2.3 เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ ภาชนะที่ใส่ 2.4 ปฏิบัติการทำแชมพูสมุนไพรแบบต่างๆ 2.5 จัดบันทึกผลการเรียนรู้ และนำเสนอผลการเรียนรู้	-	3 ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
			2.6 วิทยากร/ภูมิปัญญา ตรวจสอบผลงาน ให้ข้อเสนอแนะ 2.7 สรุปองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาต่อเนื่อง		
3. การบริหารจัดการอาชีพ จัดการการอาชีพ การทำแชมพู สมุนไพร	1. บริหารจัดการในการทำแชมพูสมุนไพร 2. บริหารจัดการตลาดในการประกอบอาชีพ การทำแชมพูสมุนไพร 3. อธิบายการจัดการความเสี่ยงในการประกอบอาชีพ การทำแชมพูสมุนไพร แข่งขันในตลาดผู้ผลิตได้ 4. บันทึกข้อมูล ต้นทุน - กำไรได้ 5. ประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร ด้วยความซื่อสัตย์ และรับผิดชอบต่อชุมชน และสังคม	3.1 การบริหารจัดการ - ควบคุมคุณภาพ - การลดต้นทุน 3.2 การจัดการตลาด - การจัดทำฐานข้อมูลลูกค้า - การประชาสัมพันธ์ 3.3 การจัดการความเสี่ยง - คู่แข่งขัน - กฎหมายที่เกี่ยวข้อง - ค่าใช้จ่าย - ผลกำไร 3.4 คุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้ประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร	3.1 ศึกษาดูงานสถานประกอบการทางการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร ศึกษาประเด็น การควบคุมคุณภาพการผลิต 3.2 วิทยากร/ภูมิปัญญาให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการตลาดการทำแชมพูสมุนไพร 3.3 จัดทำฐานข้อมูลลูกค้า แผนการกระจายสินค้า และการประชาสัมพันธ์ 3.4 วิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้การจดบันทึกต้นทุนกำไร และศึกษาสถานะการแข่งขันในตลาด 3.5 นำเสนอผลการฝึกปฏิบัติ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่ม 3.6 วิทยากร/ภูมิปัญญา ให้คำแนะนำ 3.7 สรุปองค์ความรู้ เรื่องช่องทางการประกอบอาชีพ ทักษะการประกอบอาชีพ และการบริหารจัดการอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร	20 นาที่	-
4. โครงการการประกอบอาชีพ การทำแชมพู สมุนไพร	1. บอกความสำคัญของโครงการอาชีพได้ 2. บอกประโยชน์ของโครงการ	4.1 ความสำคัญของโครงการการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร	4.1 จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ องค์ประกอบของ	20 นาที่	

เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	อาชีพได้ 3. บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ 4. อธิบายความหมายขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ 5. อธิบายลักษณะการเขียนโครงการที่ดีตามองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ 6. เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและ ถูกต้องได้ 7. ประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพได้	4.2 ประโยชน์ของโครงการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร 4.3 องค์ประกอบของโครงการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร 4.4 การเขียนโครงการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร 4.5 การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการประกอบอาชีพการทำแชมพูสมุนไพร	โครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยน เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ 4.2 จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้ เรื่องตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดีเหมาะสม และถูกต้อง พร้อมจัดการอภิปราย เพื่อสรุปแนวคิดเป็นแนวทางในการเขียนโครงการอาชีพที่ดีเหมาะสม และถูกต้อง 4.3 จัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติ การเขียนโครงการอาชีพ 4.4 กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ 4.5 กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเอง เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานอาชีพ และใช้ในการดำเนินการประกอบอาชีพต่อไป		